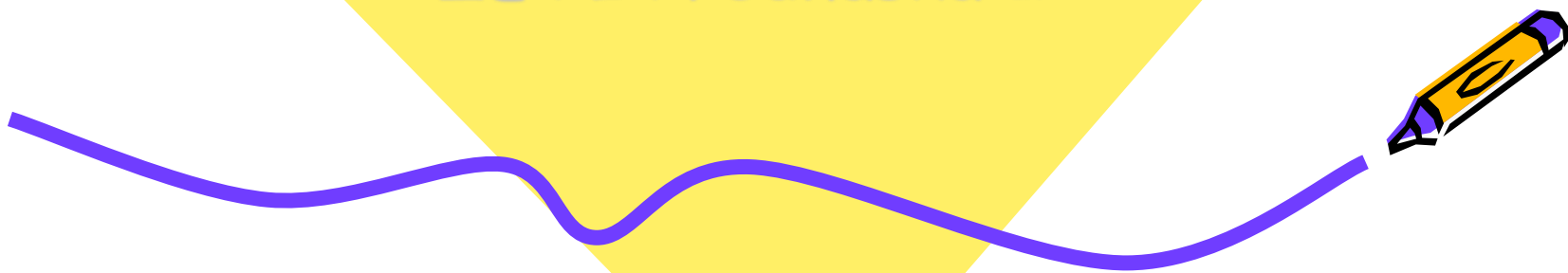

Základné ekonomické problémy

ZE PI Prednáška 2

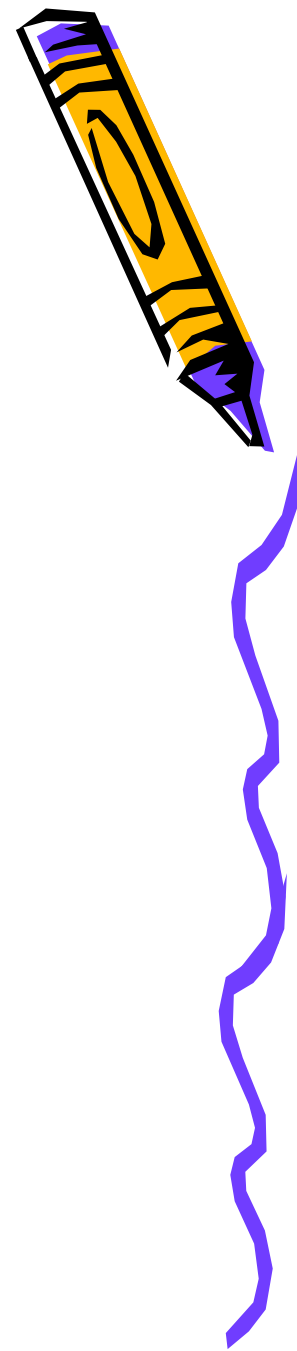
Ing. Zuzana Staníková, PhD.

Tri základné otázky, ktoré
rieši každá ekonomika:

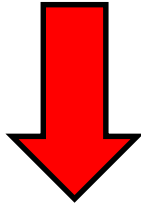
Čo?

Ako?

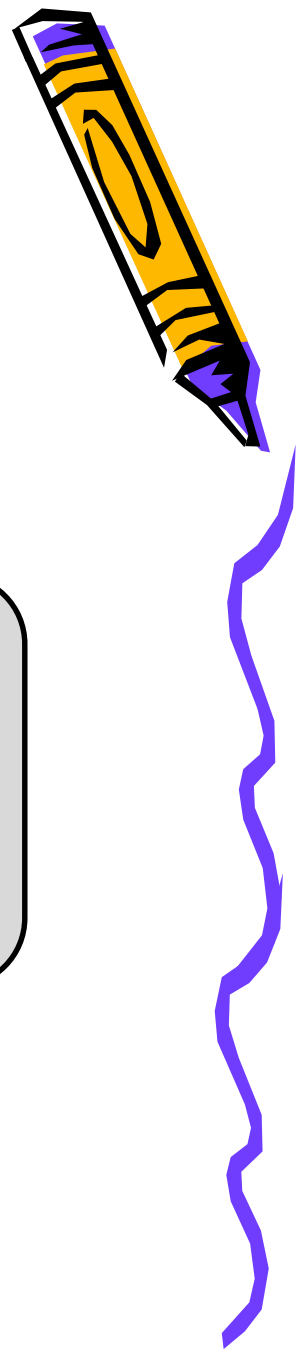
Pre koho?

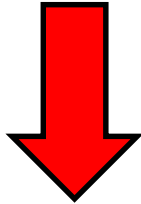
ČO?

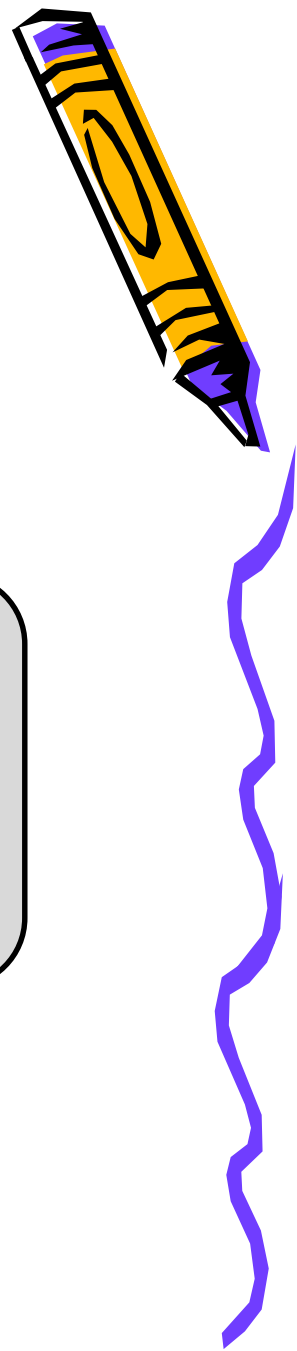
Čo sa bude vyrábať z obmedzených zdrojov?

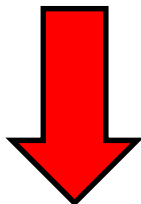
AKO?

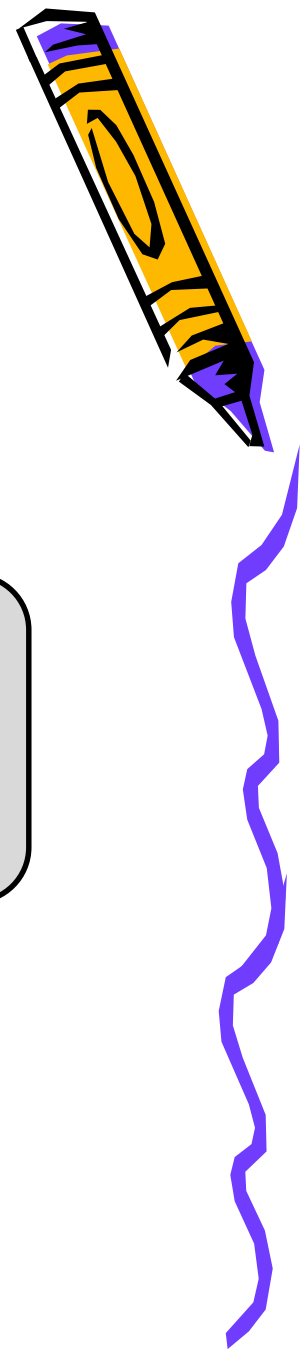
**Ako sa budú vyrábať vybrané tovary
a služby?**

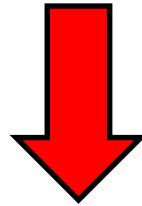
PRE KOHO?

Pre koho sú tovary a služby vyrábané?

Kto bude na tieto otázky
odpovedať?

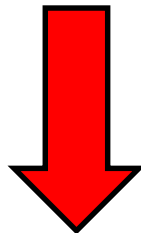

TRH alebo VLÁDA?

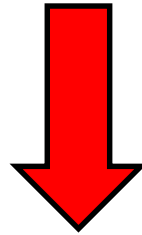
TRH?

Adam Smith \Rightarrow politika „laissez faire“
Neviditeľná ruka trhu = Trhový mechanizmus

VLÁDA?

John Maynard Keynes \Rightarrow politika
založená na štátnych zásahoch do
ekonomiky
Multiplikačný efekt

Ing. Zuzana Staníková, PhD.

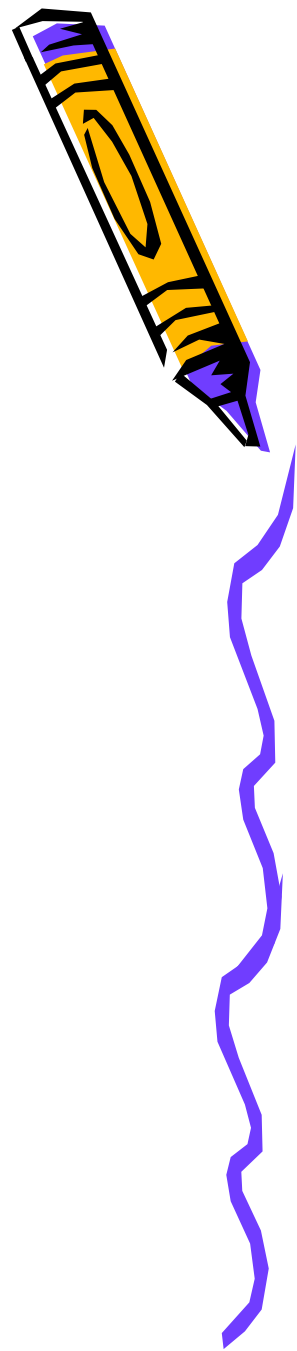
Alternatívne ekonomické systémy

Obyčajový

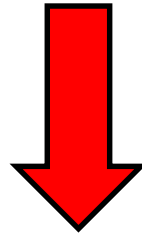
Direktívny

Trhový

Zmiešaný

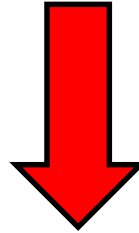

Obyčajový (zvykový) systém

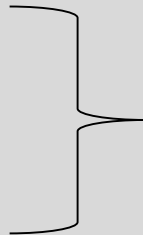

Čo vyrábať? \Rightarrow zvyky, tradície
Ako vyrábať? \Rightarrow zdedené zručnosti a schopnosti
Pre koho? \Rightarrow zvyky, rodová hierarchia

Direktívny systém (príkazová ekonomika)

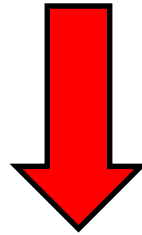

Čo vyrábať?
Ako vyrábať?
Pre koho?

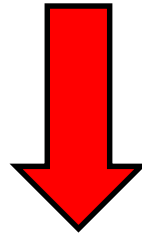
rozhoduje vláda

Trhový systém

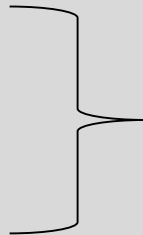

Čo vyrábať? \Rightarrow spotrebitelia
Ako vyrábať? \Rightarrow konkurencia medzi výrobcami
Pre koho? \Rightarrow určované na trhu VF

Zmiešaný ekonomický systém

Čo vyrábať?
Ako vyrábať?
Pre koho?

Pôsobenie trhových síl +
zásahy štátu

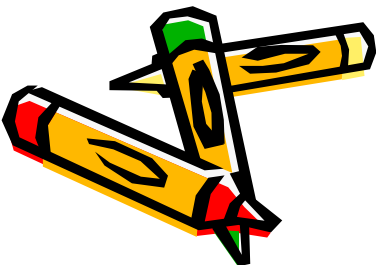
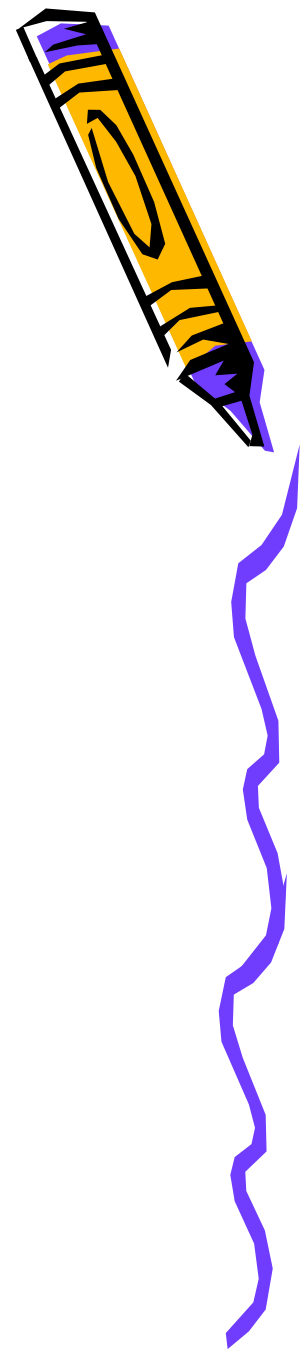
Funkcie štátu v zmiešanej ekonomike

Legislatívna

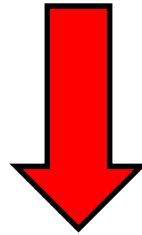
Stabilizačná

Alokačná

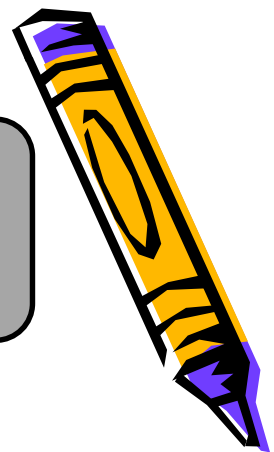
Redistribučná

Legislatívna funkcia

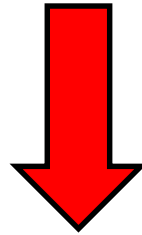

zákonný rámec fungovania NH (pravidlá,
zákony)

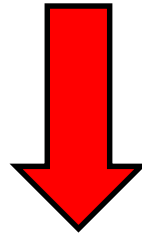
Stabilizačná funkcia

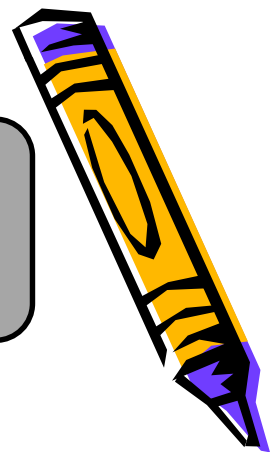
nástroje HP na zabezpečenie stability NH

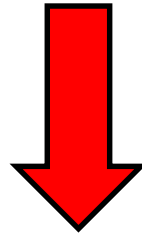
Alokačná funkcia

zabezpečenie efektívnosti (prerozdelenie VF z neefektívnych oblastí ekonomiky do efektívnych)

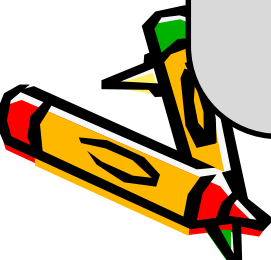
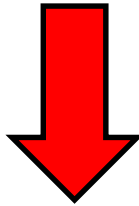
Redistribučná funkcia

prerozdelenie dôchodkov (od ľudí s vyššími príjmami k nižším príjmovým skupinám), zabezpečiť ochranu soc. slabších vrstiev (transferové platby)

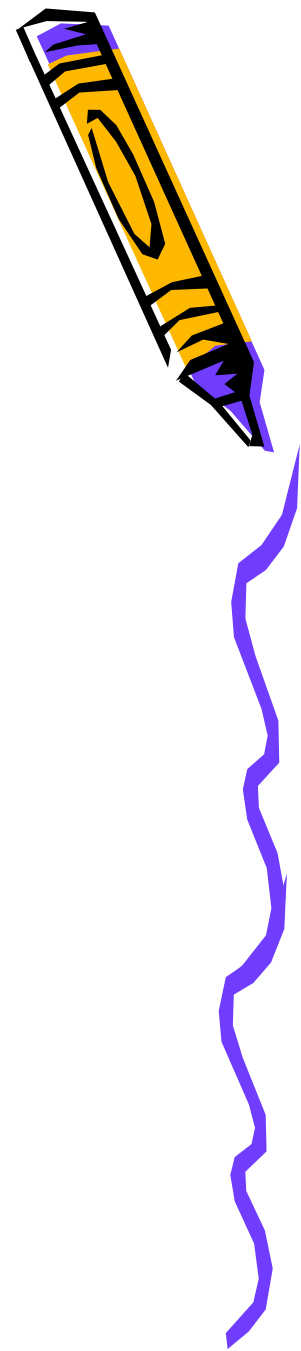
Krivka produkčných
možností
(PPF - Production
Possibilities Frontier)

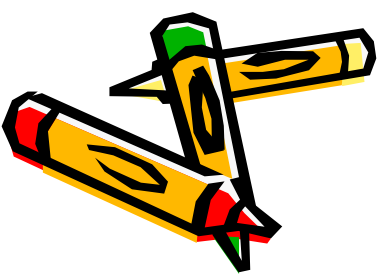
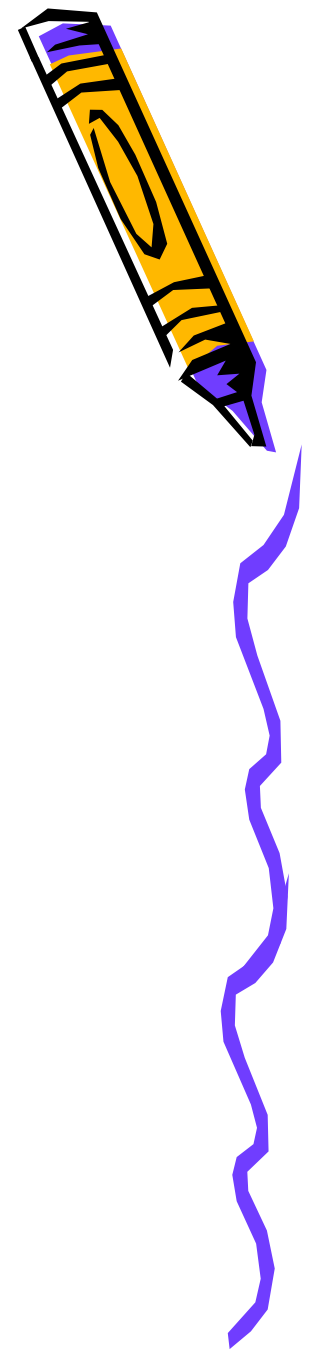
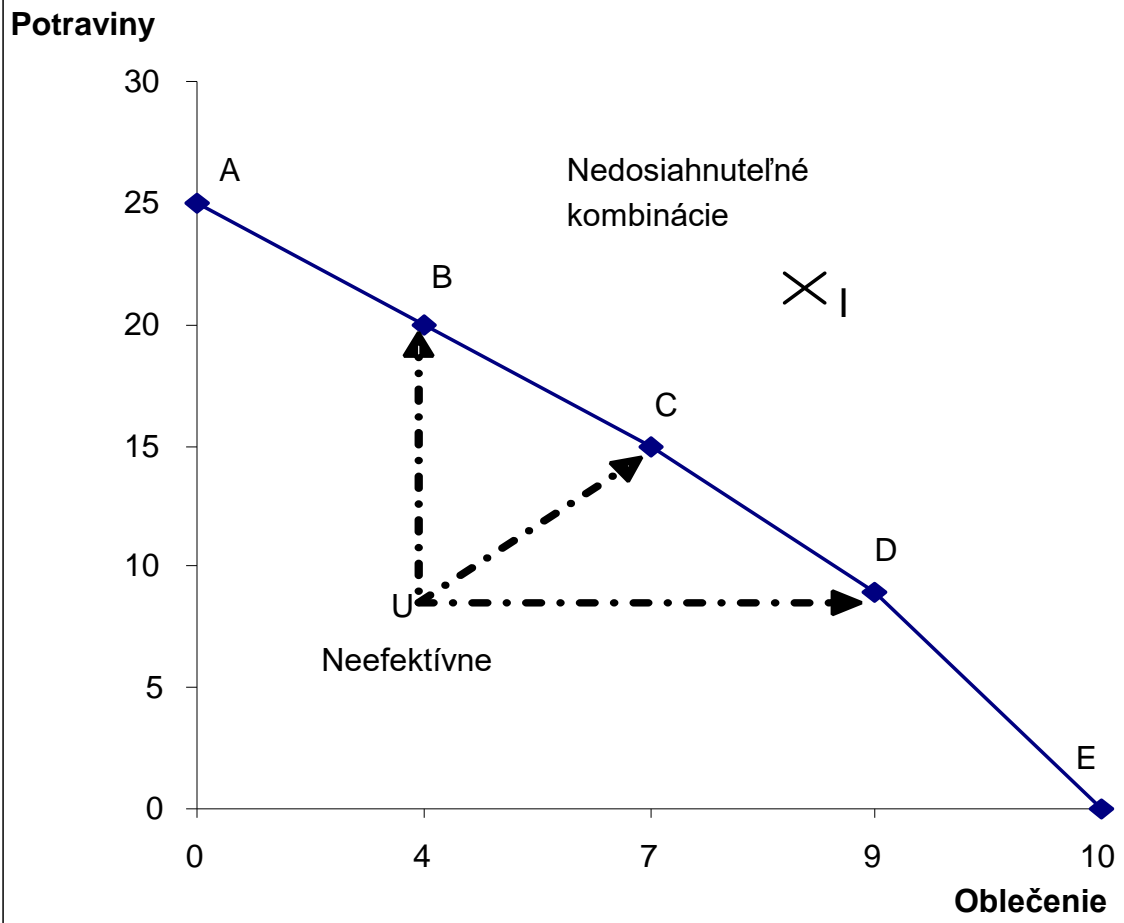
Ukazuje alternatívne kombinácie
výstupov, ktoré možno vyprodukovať za
predpokladu plného uplatnenia všetkých
dostupných (využitelných) zdrojov.

Možnosť	Potraviny	Oblečenie
A	25	0
B	20	4
C	15	7
D	9	9
E	0	10

Krivka produkčných možností

Krivka produkčných možností
(krajné alternatívy)

A

Všetky zdroje sa
použijú na výrobu
potravín.

E

Všetky zdroje sa
použijú na výrobu
oblečenia.

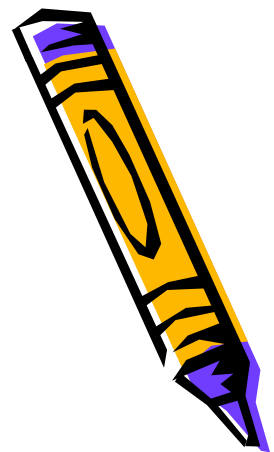
Krivka produkčných možností
(ďalšie alternatívy)

I

Nemožné varianty
riešenia.

U

Neefektívne alternatívy.

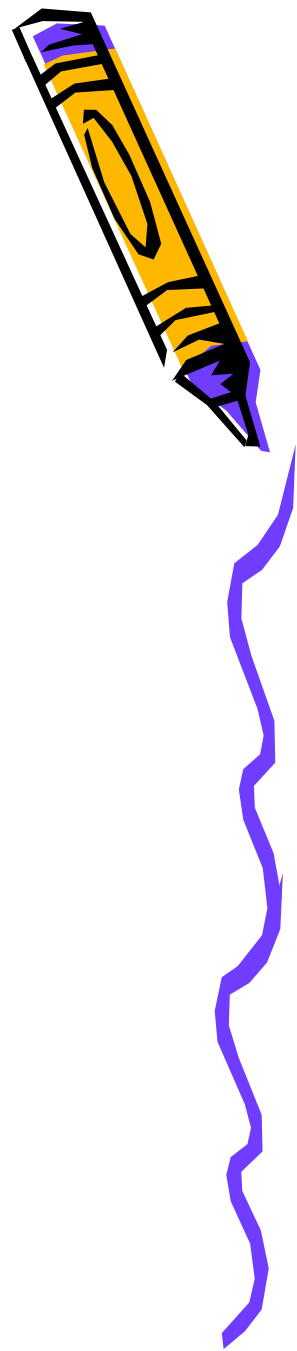
Vlastnosti krivky produkčních možností

Efektivnost'

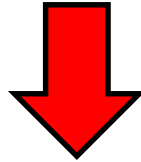
Vzácnost'

Výber

Alternativne
náklady

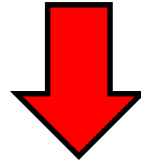
Efektivnost'

Výroba je efektivna vtedy, ak ekonomika vyrába na krivke produkčných možností.

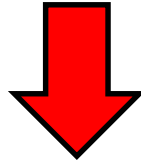
Vzácnosť

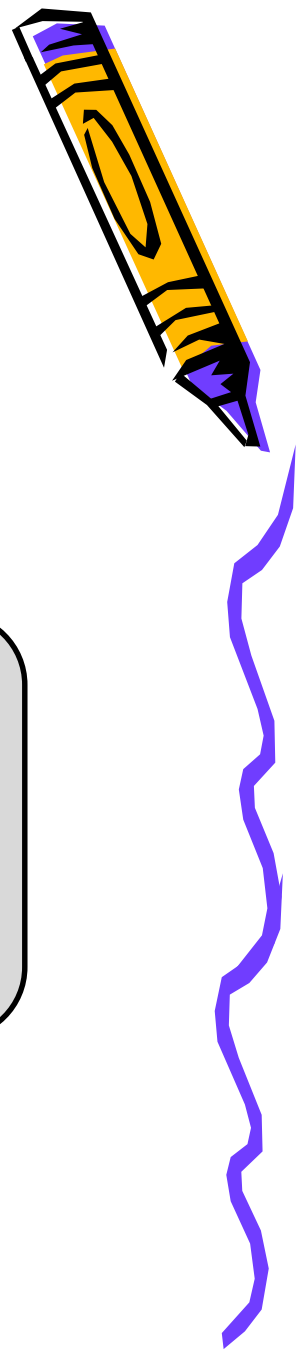
Z obmedzených zdrojov môžeme vyprodukovať len obmedzené maximálne množstvá jednotlivých statkov.

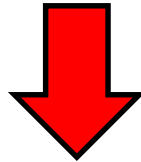
Výber

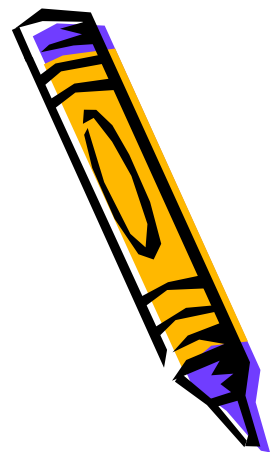
Vyberáme len z možností na krivke,
prípadne vo vnútornom poli krivky.

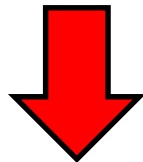
Alternatívne náklady

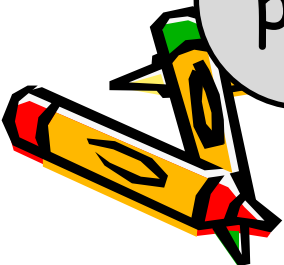
Krivka produkčných možností vyjadruje alternatívne náklady jednej varianty kombinácie, ktoré musíme vynaložiť aby sme získali druhú variantu produkcie.

KPM a Potenciálny produkt

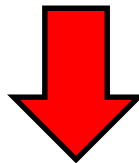

KPM znázorňuje **potenciálny výstup** ekonomiky, ktorý sa nemusí zhodovať so skutočným výstupom.
Ak ekonomika nevyrába efektívne, jej skutočný výstup je nižší než potenciálny výstup.

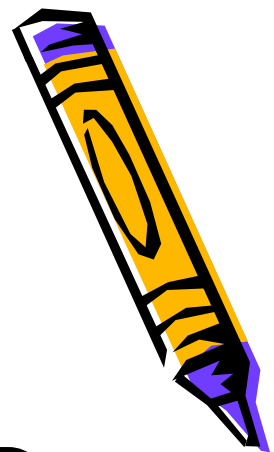

Využitie PPF

Ekonomický rast

Posun krivky produkčných možností

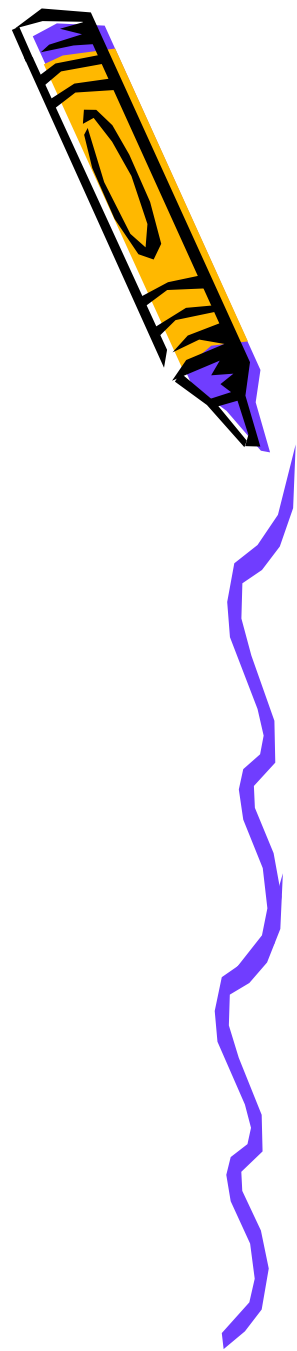

Zdroje ekonomického rastu

Technologické zlepšenie

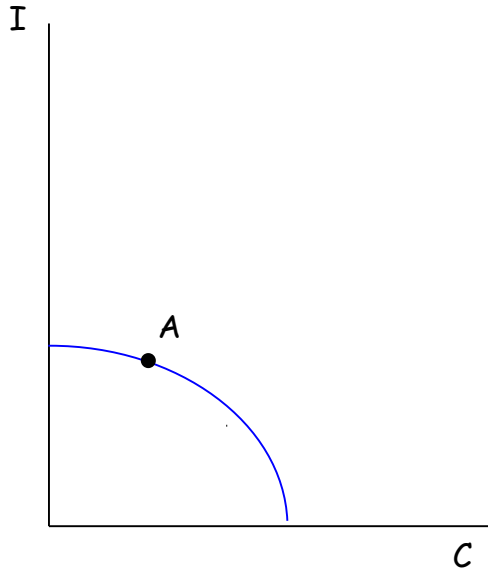
Rast veľkosti kapitálu a jeho kvalita

Rast množstva pracovnej sily a jej kvalifikácia.

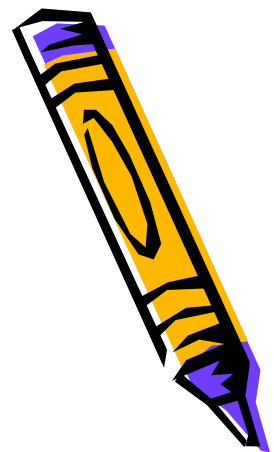
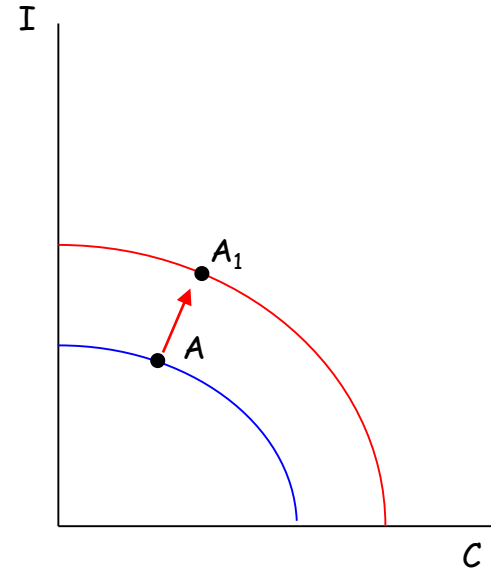

Kapitál

a) Pred investovaním

b) Po investovaní

Zdroje:

- KUCHARČÍKOVÁ, A., HOLKOVÁ, B., KOZUBÍKOVÁ, Z., STANÍKOVÁ, Z., TOKARČÍKOVÁ, E.: Základy ekonomickej teórie - cvičebnica, 1. vydanie, EDIS vydavateľské centrum ŽU, Žilina 2015
- KUCHARČÍKOVÁ, A., TOKARČÍKOVÁ, E.: Základy ekonomickej teórie pre informatikov, 1. vydanie, EDIS vydavateľské centrum ŽU, Žilina 2015
- STANÍKOVÁ, Z.: Úvod do ekonómie, 1. vydanie, EDIS vydavateľské centrum ŽU, Žilina 2015
- LISÝ, J. a kol.: Ekonómia v novej ekonomike, 1. vydanie, IURA EDITION, Bratislava 2005
- PARKIN, M.: Macroeconomics, Pearson 2014

